

ARTEVELDE (DEN BURGERDEMOCRAET), volksblad, weekblad (4 juni 1848 – 29 juli 1852).

De afschaffing van het zegelrecht na de revolutionaire woelingen in 1848 betekende voor de radicale democraten een drempelverlaging in hun pogingen de arbeidersbevolking via de pers te bereiken. *Artevelde* was naast *Vlaenderens Welvaren* en *De Broedermijn* een van de drie nieuwe Gentse kranten in de volkstaal die in 1848 in het republikeins-democratische milieu het licht zagen. Uitgesproken Vlaamsgezind kan het blad niet genoemd worden, maar ondanks het feit dat de bezielers tot de patriottische voorhoede van 1830 behoorden, waren wel degelijk flamingantische tendensen aanwezig. Tot op zeker hoogte was dit flamingantisme met het sociale vraagstuk verweven. *Founding father* was de tijdens het proces van Risquons-Tout ter dood veroordeelde advocaat **Charles Spilthoorn**, die al in 1819 de stelling had verdedigd dat aan de Oost-Vlaamse gerechtshoven uitsluitend het Nederlands gebruikt mocht worden. **Lucien Jottrand** steunde de krant financieel. Hoofdredacteurs waren **Constant Leirens** en **Edouard Delwart**. Als medewerkers kunnen de Vlaamsgezinde literatoren **Eugeen Zetternam** en **Napoleon Destanberg** vermeld worden.

LITERATUUR: F. Beke, 'Een verre voorloper van "Vooruit": Artevelde of den Burger-Demokraet', in *Socialistische standpunten*, jg. 32, nr. 5 (1985), p. 55-63; – L. Boeva, 'Pour les Flamands la même chose'. Hoe de taalgrens ook een sociale grens was (Bijdragen Museum van de Vlaamse Sociale Strijd, nr. 11, 1994); – G. Deneckere, 'De resurrectie van Jacob van Artevelde in de 19de-eeuwse Gentse arbeidersbeweging. Over het verlangen

naar “de Grote Man”, in *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, jg. 50 (1996), p. 155-187.

GITA DENECKERE